

LAKIALOITE 8/2001 vp

Laki ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoittamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Laki ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoittamisesta tuli voimaan toukokuussa 2000. Lakia sovellettiin ensimmäisen kerran syksyn 2000 kunnallisvaaleissa. Lain mukaan lahjoituksen suuruus ja antaja on kunnallisvaaleissa ilmoitettava, mikäli lahjoitussumma on vähintään 10 000 markkaa. Jo lain ensimmäinen soveltaminen osoittaa, että kunnallisvaaleissa ilmoitusrajan tulisi olla huomattavasti alhaisempi.

Syksyn 2000 kunnallisvaaleissa varoja käytettiin varsin vaihtelevasti, mutta pääsääntöisesti yksittäiset tukisummat olivat niin pieniä, ettei lahjoittajien nimiä tarvinnut kertoa. Esimerkiksi Kuopiossa ilmoitusten mukaan suurin vaalibudjetti oli 11 000 markkaa ja keskimääräiset valtuutettujen tai varavaltuutettujen vaalibudjetit olivat 3 500 markkaa. Alustavat tiedot kunnallisvaalien varainhankinnasta osoittavat, että 10 000 markan ilmoitusraja on useimmissa kunnissa liian korkea, kun sitä verrataan keskimääräisiin kampanjakustannuksiin ja yksittäisiin lahjoituksiin.

Vertailun vuoksi todettakoon, että vuoden 1999 eduskuntavaaleissa vähintään 10 000

markkaa yrityksiltä, järjestöiltä tai yksityishenkilöiltä kertatukena saaneita ehdokkaita oli vain noin 11 % kaikista eduskuntaan pyrkineistä. Kunnallisvaaleissa kampanjabudjetit ovat huomattavasti pienemmät kuin eduskuntavaaleissa.

Lain tavoitteena oli lisätä vaalirahoituksen avoimuutta ja sitä kautta poliittisen järjestelmän uskottavuutta ja luotettavuutta. Kun keskeiset rahoituslähteet saatetaan julkisuuteen, äänestäjillä on mahdollisuus arvioida sidoksia, joita vaaleissa valitun henkilön ja tämän vaalikampanjan rahoittajan välille on mahdollisesti syntynyt. Monissa kunnallisissa päätöksissä on kyse isoista taloudellisista eduista, ja siksi kysymys kunnallisvaalikampanjoiden rahoittajista on tärkeä politiikan uskottavuuden ja avoimuuden kannalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoittamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä toukokuuta 2000 ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoittamisesta annetun lain (414/2000) 3 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 §

Ilmoitettavat tiedot

Erikseen on ilmoitettava kunkin yksittäisen tuen arvo ja sen antajan nimi, jos tämä arvo on presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa vähintään 20 000 markkaa, eduskuntavaaleissa vähintään 10 000 markkaa ja kunnallisvaaleissa vähintään 5 000 markkaa. Tueksi lasketaan rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla ta-

valla korvauksetta saatu suoritus ottamatta kuitenkaan huomioon tavanomaista talkootyötä tai tavanomaisia ilmaisipalveluja. Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaisesti suostumustaan, jos hänen antamansa tuen arvo jää alle mainitun rajan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2002.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2001

Kirsi Ojansuu /vihr
Erkki Kanerva /sd
Petri Salo /kok
Sulo Aittoniemi /alk
Risto Kuisma /rem
Erkki Pulliainen /vihr
Mikko Elo /sd
Merikukka Forsius /vihr
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Paula Lehtomäki /kesk
Toimi Kankaanniemi /skl
Veijo Puhjo /vas
Kari Uotila /vas
Leena Rauhala /skl
Ismo Seivästö /skl

Raimo Mähönen /sd
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Unto Valpas /vas
Kari Kärkkäinen /skl
Hannes Manninen /kesk
Katri Komi /kesk
Annika Lapintie /vas
Janina Andersson /vihr
Ulla Anttila /vihr
Irina Krohn /vihr
Tuija Brax /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Klaus Bremer /r
Gunnar Jansson /r
Kirsi Piha /kok
Marja Tiura /kok